

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

11. De Executione testamenti, & aliarum vltimarum voluntatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

cum ea honestè contrahi possit, habetur conditio nō adiecta, nisi per eandem illam personam stet, quò minus nuptiæ celebrentur, vel ante nuptias, moriatur, tunc legatarius legatum absolutè cōsequitur. Est enim hoc speciale in conditione mixta pendente à duorum voluntate, vt si non ex culpa grauati, sed alterius deficiat, habeatur pro impleta.

Conditio legato vel hæredis institutioni adiecta ¹⁴ si matrimonium non contrahitur, tanquam bonis moribus repugnans reiicitur, nisi vidua sit, cui ita relinquitur. Vel nisi conditio adiecta sit fauore status religiosi aut sacerdotalis, ratio; quia quod conditio non contrahendi matrimonium ab vltimis voluntatibus, tanq iam inutilis reiiciatur, id non ex iure naturali, sed ciuili proficiscitur, ciuiles autem dispositiones causis piis nihil præiudicii adferunt, nisi canonico iure approbatae sint.

Si coniux coniugi promiserat, se post mortem eius alteras nuptias nō contracturam, obligatur promissione (modò non immineat viduæ periculum incontinentiæ) sed tamen plerunque non sub mortali (ratio, quia præsumendum est, noluisse se obligare ex iustitia, sed tantum ex viri et fidelitatis sub veniali: deinde licet ex iustitia, tamen ob leuitatem materæ solum veniale, quia exiguum damnum coniugi mortuo inferatur, nisi liberi ex eo superstites sint, quibus graue damnum ex matrimonio tali accidet, vel nisi iurauerit vxor.

CAP. XI.

De executione testamenti.

In nullus à testatore testamenti executor nominatus est ad hæredem siue masculus siue fœmina,

Ss 3

siue

sive clericus sit executio spectat, ni si quod in quibusdam casibus executio ad Episcopum spectat v. c. in legali pro redemptione captiuorum & pro Eleemosynis. Quod si vnus ex executoribus moriatur, alter solus ad executionem procedere potest.

7 Qui executor à testatore nominatus est non cogitur hoc munus suscipere, postquam autem semel suscepit, potest compelli, qui verò nō suscipere vult, priuadus est commodo, quod ex dispositione testatoris ipsi proueniret, imò hereditate priuandus.

8 Fratres Mendicantes executores testamenti esse non possunt. Alii vero Religiosi non nisi cum licentia Prælati sed in Soc. Iesu requiritur ad hoc dispensatio generalis præpositi.

9 Ordinum Prælati possunt esse executores testamenti, nam facultate, quam Ordinis Prælati subdito dare potest, etiam ipsemet vtinon prohibeat. Deinde Regularis Parochus potest esse executor, cui esset in eo ratio prohibitionis, sed debent rationem reddere ordinariis, à quibus etiam delinquentia executionis officio puniri possunt, etiam si sine exempti.

10 Si religiosus contra canonum decreta executor testamentarius sit, acta eius valent, quia Canonice prohibeant, tamen non infirmant.

11 Clericus vel Religiosus testamentum executor legatum inter pauperes vel ad causas pias distribuendum Monasterio vel Ecclesie suæ duplicare potest, sicut quilibet executor etiam pauperibus, filiis suis consanguineis, quia nulla est ratio, cur hoc non liceat, quia non censetur causa propria, sed distinctio inter dantem & recipientem.

Non videtur executor sibi ipsi posse applicare legatum pauperibus relictum, licet ipse pauper sit, propterea quod hoc noluerit testator eo quod si scivisset eum capace[m] esse legati expressè ei aliquid reliquisset, & non tali modo capiendi potestatem fecisset, quod si testator ignoravit paupertatem executoris potest sibi applicare secundam præsumtam voluntatem testatoris. 7

Legata ad pias causas ob incertitudinem loci Ecclesie & caduca non fiunt, sed plerumque pauperi Dei Ecclesie danda erunt, quod si legata sunt pro duobus legatariis & non possit cognosci cuius tunc corrui legatum civili iure ad lites vitandas ita constituto. 8

Si indeterminatè legata sit res & natura terminos non habeat (videlicet si legatus sit bos aut equus) dandum est precium mediocre, si ex arte vel industria hominis V.C. Vestis, domus, dandum est precium minimum, nisi coniectura sumi possit, aliud testatorem voluisse idque etiam in legatis piis locum habere improbable non est, nam satisfacit testator (si quippiam Ecclesie promiserit) in dubio præstando rem in eo genere minorem. Ergo etiam hæres personam defuncti repræsentans. 9

Legata pia si ad usum à testatore applicari nequeant ad alium pium usum adhiberi debent. 10

Legata ad alium usum contra aut præter voluntatem defuncti applicari non possunt (nam *ultima voluntas defuncti modis omnibus servari debet.*) nisi per dispensationem summi principis ex iusta causa. Interdum tamen ad Episcopum atq; hæredè pertinet interpretari, nõ alienum fore à voluntate defuncti, si mutatio 11

ratio fiat. v. c. si Ecclesiae pecunia legata ad vasa sacra, sed Ecclesia non indigeat, indigeat tamen casula. potest emi casula.

12 Hæres, alique executores si negligant aut longo tempore differant soluere legata, præsertim pia grauiter peccant, eò quod si res magni momenti.

13 Hæredem vel executorem negligentem si laicus sit, vterque iudex Ecclesiasticus & secularis compellere potest ab exequendis vltimas voluntates defunctorum, nam officium huius iurisdictionis est in foro, daturque locus præuentioni. Et Ecclesiasticus iudex potest compellere quoad causas profanas: nam iudex Ecclesiasticus subuenire debet personis miserabilibus & destitutis omni auxilio, sed defunctus omni auxilio destitutus & idcirco miserabilis censetur, cum causam suam ipsemet agere non possit. Ergo.

NB. Pœnæ negligentium executorum sunt si quanto die publicationis testamenti sine causa legitima pia legata differant intra medium annum, iuste autem soluere debent cum omnibus emolumentis tum post iudicis sint.

14 Legatarius post aditam hæreditatem rei sibi legatæ dominus efficitur, inde instituere potest actionem non tantum personalem contra hæredem, sed etiam realem vindicationis, imò etiam hypothecariam.

15 Si nemo sit, qui legata præsertim pia exigat aut exigere possit ad iudicem pertinet hæredem compellere vt soluat.